

Det palestinska ledarskapet – ett hinder för freden

Förra året utkom författaren och journalisten Bengt G Nilsson med boken "Israel och hennes fiender"¹ som också recenserades i Shalom över Israel nr 4/2020. Shalom har fått en intervju med Bengt G Nilsson om konflikten i Mellanöstern och om de bromsklossar som hindrar en fredlig samexistens mellan Israel och palestinerna.

Situationen i Mellanöstern är en komplicerad historia, både när det gäller arabländernas inbördes relationer och relationen mellan Israel och de omkringliggande länderna. Israel har dock överraskande under det senaste året slutit fredsavtal med fyra arabländer och har sedan tidigare slutit fred med Egypten och Jordanien, även om freden nog får betraktas som ganska kall. Vi vet förstås inte vad som sker bakom kulisserna, men fredsförhandlingarna mellan Israel och palestinerna verkar ha runnit ut i sanden.

Antisemitism – en drivande kraft

När vi börjar samtala om Israel och Palestinafrågan slår Bengt G Nilsson fast, direkt från början, att det handlar om antisemitismen – judehatet. Att antisemitismen finns med som en stark drivande kraft samt att araberna inte vill erkänna Israels rätt att existera.

– Koranen är ett talande exempel, säger Bengt och fortsätter:

– För några år sedan köpte jag boken "Koranens budskap". Jag satt och räknade och markerade alla antisemitiska utfall när jag läste Koranen och det är fruktansvärda haranger man kan ta del av där, hur judar jämförelsevis med grisar, hundar och apor, de är vanliga jämförelseobjekt, hur haram det är att ha något umgänge med judar. Så judehatet var väldigt starkt utvecklat redan på den tiden.

Bengt poängterar att man måste sätta sig in i judarnas situation och säger:

– Man måste göra en ansats åt det hållet, annars går man vilse. Stanna till, tänka efter och försöka tänka sig in i judarnas tusenåriga förföljelse, det är väldigt viktigt tycker jag. Och därför reagerar jag varje gång Israel-Palestinafrågan ska behandlas i diskussion och debatt, då väcks förr eller senare frågan om landet verkligen har rätt att existera. Och där menar jag att man måste säga: Israel har absolut rätt att existera, det är odiskutabelt! Men araberna är inte med på det. Så där strandar diskussionen med araberna, den kommer inte längre än så här. För de är inte villiga att erkänna Israels rätt att existera inom säkra och erkända gränser.

Judarna börjar återvända

För att få ett perspektiv på konflikten tittar vi i backspegeln, tillbaka till 1800-talet, då judarna börjar återvända till sitt gamla hemland. Det innebar också att spänningen mellan araberna och judarna ökade. Fredrik Böök² reste runt i det brittiska mandatet Palestina strax efter första världskriget och sina intryck redogör han för i boken "Vägen till Jerusalem" som utkom 1925.

Fredrik Böök förvånas över att araberna inte kan se fördelarna med den ökade judiska invandringen som också

Bengt G Nilsson, journalist och författare till en rad böcker. År 2020 utgav han boken "Israel och hennes fiender".

kommer den arabiska befolkningen till del genom moderniseringen av landet så som nya vägar, bättre hälsovård och ett ökat jordvärde. Men han finner att det inte är hos den fattiga befolkningen som motståndet finns utan hos den bildade borgerliga medelklassen som smider planer för att förhindra fortsatt judisk expansion.³

Nej, nej, nej

Så de arabiska staternas nej till fred och erkännande av staten Israel går mycket längre tillbaka i tiden än de tre "nej" som Arabförbundet utropade vid toppmötet i Khartoum strax efter sexdagarskriget 1967 – nej till fred med Israel, nej till förhandlingar med den israeliska regeringen och ytterligare ett nej till en normalisering i relationerna till staten Israel.

Trots dessa tre nej har det dock genom åren genomförts en del freds-

¹ Israel och hennes fiender, Bengt G Nilsson, Ethno Press (www.ethnopress.se).

² Fredrik Böök (1883-1961). Svensk litteraturhistoriker, författare och kritiker, ledamot av Svenska Akademin stol nr 10, 1922-1961. Wikipedia.

³ Se Israel och hennes fiender, sid 49-51.

förhandlingar och möten mellan Israel, palestinierna och de omkringliggande arabstaterna. Se sammanställningen på sidan 6.

1967 – ett möjligt fredsår trots kriget?

Efter sexdagarskriget 1967 presenterade Yigal Allon⁴ den så kallade Allonplanen där Israel skulle lämna tillbaka det mesta av Sinaihalvön och en stor del av Västbanken, framför allt de befolkade områdena, till araberna. En plan som avvisades av arabstaterna.

Vad tror du om utvecklingen efter 1967 om denna plan hade blivit verklighet?

– Det är svårt att spekulera i. Det viktigaste att vara klar över är att araberna aldrig haft någon genuin vilja till kompromiss när det gäller markägandet. Deras krav har alltid varit oförsonligt: det här är vår mark och ni judar har stulit den ifrån oss. Så alla så kallade arabiska medgivanden har varit falska och inte innehållit någon genuin vilja till uppgörelse. Och jag menar att det här är något som framför allt drabbat och missgynnat den arabiska allmänna befolkningen. De har haft det otroligt mycket bättre idag om deras ledare hade gått med på politiska uppgörelser innehållande uppgörelser om mark, naturresurser och så vidare.

Uruselt och korruperat ledarskap

Under Bengts svar så kommer vi in på frågan om ledarskapet för det palestinska folket och de arabiska länderna. Dessa kan vi också kalla en bromskloss för freden.

– En aspekt som man ibland kanske tappar bort i diskussionen är att det arabiska ledarskapet är så genomuselt och har varit i alla tider. Den stora arabiska befolkningen har i allmänhet hjärntvättats till att tro att det är judarna som är deras fiende, men i själva verket så är det deras ledare som är deras fiende. Och fick de bara ett klokt och förnuftigt ledarskap så skulle den här konflikten kunna lösas ganska snabbt med hjälp av kompromisser och överenskommelser, säger Bengt och

Foto Milner Moshe, GPO.

Motsättningarna mellan olika grupper i Israel har växt under de senaste 50 åren och politiken har förändrats. Här röstar soldater som tjänstgör vid Suezkanalen vid valet 1973.

jag drar slutsatsen att hans förtroende för de palestinska ledarna är mycket lågt. Bengt igen:

– Palestinierna måste se till att skaffa sig ett nytt ledarskap. Det kan ingen utomstående ordna, det måste de göra själva. Jag anser att varken Fatah eller Hamas har någon som helst kapacitet att skapa välbefinnande för sina befolkningar. Så fort Israel bestämde sig för att lätta på trycket i samband med de här väldiga, väldiga haltande, halvhjärtade överenskommelserna som gjordes, så råkade omedelbart Hamas och Fatah i krig med varandra.

De palestinska flyktingarna

I dag uppgår de palestinska flyktingarna till 5,7 miljoner enligt landguiden. se. Ett mantra som hela tiden upprepas från palestinskt håll är att dessa ska få återvända till Israel, något som förstås Israel avvisar. Bengt är tydlig när det gäller denna fråga: den måste strykas från dagordningen om man ska ha någon chans att komma framåt i freds-förhandlingarna.

– Palestinierna har hela tiden vetat om att kravet på återvändandet är något som låter väldigt bra när omvärlden lyssnar. Det låter väldigt humanitärt och rimligt att flyktingar ska få återvända. Hur kan någon människa motsätta sig någonting sådant. Men från israeliskt håll är detta ett

krav som är absolut omöjligt att tillgodose. Det vore nationellt självmord. Därmed låses hela diskussionen och palestinierna framstår som humanitära offer i sammanhanget som har att göra med en oförsonlig fiende, i form av Israel, som vägrar diskutera flyktingars rätt till återvändande.

Flyktingarna har blivit en bricka i ett politiskt spel. Hur kommer det sig att ingen vill erkänna detta?

– Hela den här diskussionen om Israel-Palestina har hela tiden präglats av starka känslorargument. Det här är ett typiskt sådant känslorargument. Det skulle krävas rätt mycket av en högt uppsatt politiker inom FN, eller var som helst, att ställa sig upp och säga 'vi tycker flyktingfrågan har fått alldeles för stor betydelse'. Men det vore nödvändigt att någon sade det. Flyktingfrågan fungerar som en stoppkloss. Det går inte att komma vidare i diskussionen så länge den har en så framträdande position. Och det vet alla palestinier. Det visste Yasser Arafat. När han sade nej till Camp David-uppgörelsen, som alla trodde skulle kunna gå att genomföra, så var det med hänvisning till flyktingarna. Där vägrade Israel att acceptera kravet på flyktingarnas återvändande och Arafat menade att han inte kan skriva

⁴ Yigal Allon 1918-1980. Israelisk militär och politiker. Utnämndes 1948 till general. Inom politiken var han bl.a. arbetsmarknadsminister, kulturminister, utrikesminister och en kort tid 1969 regeringschef. Wikipedia.

En palestiner får sina dokument kontrollerade av en israelisk soldat i passagen mellan Israel och Västbanken. Bengt G Nilsson menar att det palestinska folket behöver ett nytt ledarskap då varken Fatah eller Hamas kan skapa något välstånd för sina befolkningar.

på ett avtal där flyktingarnas rätt till återvändande inte finns med. Och då var det kört.

Antisemitism i skolböcker

En annan stor bromskloss i sammanhanget är UNRWA⁵ med över 30 000 anställda. Om denna bromskloss skriver Bengt G Nilsson i sin bok "Israel och hennes fiender". En person som lyft fram UNRWA:s verksamhet i ljuset är Lars Adakusson, tidigare journalist på SVT, f.d. EU-parlamentariker och numera riksdagsman för KD. Jag citerar ur boken: "I sitt arbete i EU-parlamentet har Lars ägnat mycket tid åt att exponera FN-organet UNRWA:s arbete i de ockuperade områdena. Han anser att UNRWA genom sitt stöd till de palestinska kraven på flyktingars rätt till återvändande, genom att använda sig av skolböcker som sprider hatpropaganda mot Israel och glorifierar palestinska mördare, missbrukar sitt uppdrag. Våldigt stora penningssummor används för att finansiera en skolverksamhet som direkt motverkar ett närmande mellan israeler och palestinier."

Få tror på fredlig samexistens

Intervjun har hittills handlat om bromsklossar på den palestinska sidan. Då undrar man förstås vilka bromsklossar kan det finnas på den israeliska sidan. Jag frågar Bengt om han kan se några israeliska bromsklossar och Bengt funderar lite innan han svarar.

– Jag utger mig inte för att vara någon expert på israelisk inrikespolitik så jag har lite svårt att svara på frågan. Men klart är att polariseringen i det israeliska samhället har ökat under den tid som jag kan överblicka. När jag var i Israel för 50 år sedan var inte motsättningarna alls så starka. De som har vuxit i inflytande är de ortodoxa judarna. De utgör en kategori som man inte kan nonchalera för de är ganska många. Vi har också ett inflöde av de så kallade ryska judarna, de skiljer sig ofta tankemässigt och ideologiskt från de judar som grundade Israel en gång i tiden. Det har skett ett paradigmskifte i Israel när det gäller attityden till landet och attityden till grannarna. Idag finns det en helt annan attityd inom den israeliska politiken, den är antagonistisk

på ett annat sätt mot arabvärlden men det har sina förklaringar i arabvärldens antagonism mot Israel, vill jag påstå. Idén om fredlig samexistens, den tror jag inte omfattas av så många. Det var en tanke som fanns väldigt länge bland israeliska politiker; självklart måste vi kunna leva fredligt tillsammans med araberna. Men i dag är det nog ingen som tror på det riktigt längre.

Fredlig framtid?

Finns det då något hopp om fred i framtiden, ett ljus i tunneln? Under vårt samtal så nämner Bengt vid några tillfällen ljusglimtar som en motvikt till alla bromsklossar, Bengt kallar dem för "gränsöverskridare", både judar och araber, de personer som kan se längre, se dem på den andra sidan gränsen, även om de kallas för fienden. En av dessa som nämns är Bassem Eid, journalist och palestinsk människorättsaktivist.

– Han är ett exempel på den typ av palestinier som det borde finnas fler av. En person som vågar tänka fritt, självständigt och vågar genomskåda den palestinska retoriken, säger Bengt och tillägger:

– Det man också kan hoppas på är det faktum att judar och araber som är så nära varandra i bokstavig mening, jobbar tillsammans, lever tillsammans, tvingas umgås, att det så småningom kan göra att araberna blir mer mottagliga för sans och förnuft och säger nej till sitt usla ledarskap.

Leif Lundberg

Foto Leif Lundberg

Den vardagliga kontakten som finns mellan israeler och palestinier är en väg till fredlig samexistens i framtiden hoppas Bengt G Nilsson. På bilden en arabisk kvinna på badstranden i Netanya.

⁵ FN:s hjälporganisation för palestinaflyktingar i Mellanöstern